

Qaydasız döyüşün Azad qəhrəmanı - "Sibirskiy djiqit"

Düzünü deyim, hər zaman müsahiblərimiz maraqlı, söhbətçil, polemikaya meyilli olur. Amma bu dəfəki həmsöhbətim o qədər məlumatlı, söhbətçil idi ki, dinləməyi daha münasib bildim. Qaydasız döyüş üzrə Avropa Çempionatının gümüş mükafatçısı Azad Məmmədovla tanışlığımızın, söhbətimizin Xocalı soyqırım ərafəsində baş tutması tam bir təsadüfdür. Yaşın ad-soyadı bir coxlarınza tanış gəldi. Tanış gəlməyənlərə tanıdaq:

Mən döyüşçüyəm, mən Azadam!

Azad Məmmədov 1974-cü ildə Şəki rayonunun Qoxmuş kəndində, müəllim ailəsində anadan olub. Elmə, təhsilə həvəsi onu orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirməsinə, 1991-ci ildə isə Bakı Dövlət Universitetinin Beynəlxalq Münasibətlər Fakültəsinə gətirib çıxarı. Həmin vaxt zaman nəhrə kimi çalxanırdı. Necə deyirlər, "çalxalıdıqca, bulandıqca zaman nəhrə kimi, yağ yağ üstə çıxır, ayrıları ayrınlıq olur" zamanıydı.

Vətəni sevnələrin, yurduna sahib çıxanların, silaha sarılıb, döyüşə atılanların dövrü idi. Bax, elə bu ərafədə tələbə Azad vətənin taleyinə biganə qala bilmir, təhsilini yarımçıq qoyaraq, könüllü Qarabağa yola düşür. Azad bunu etməyə də bilərdi. Yararlanardı tələbələrə verilən möhlət hüququndan! Amma qeyrəti seyriçi olmağa imkan vermədi. Uşaqlıqdan idmanla məşğul olan, fiziki cəhətdən möhkəmliyi ilə fərqlənən Azad 1992-93-cü illərdə Ağdərə, Qubadlı və digər Vətən torpaqları uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edir, kəşfiyyatçı olur. Hazırda Müdafiə Nazirliyinin Baş Qərargah rəisi olan Nəcməddin Sadıqovun o vaxt komandanlığı altında döyüşür. Azad o illəri ömrünün ən mənalı illəri sayır. Çünki müsahibim vətənpərvər ailədə böyüyüb, yaxşı tərbiyə alıb. Ona Vətəni doğma anası kimi çox sevməyi öyrədi. Azadı güllələrin havada uçduğu Qarabağa aparanda məhz Ana Vətənə bəslədiyi sonsuz sevgidir. Hazırda müharibə veteranıdır.

"Sibirskiy djiqit", "Cəngavər qılıncı", "Samuray qılıncı", "Vəhşi" qənimini...

Atəşkəsdən sonra Bakıda və Rusiyanın bir sıra şəhərlərində sambo və cüdo ilə məşğul olan Azad bir müddət sonra "Ponkratyon" (qaydasız döyüş) üzrə turnirlərə qatılmağa başlayır. Qarabağ həsrətini illərlə ürəyində gəzdirən və iştirak etdiyi hər bir yarış Qarabağ uğrunda döyüş kimi qəbul edən vətən övladı qısa müddətdə mətbuat tərəfindən "Sibirskiy djiqit" ləqəbi qazanır. 1999-cu ildə Rusiyada keçirilmiş qaydasız

döyüş üzrə Avropa çempionatının gümüş medalını qazandıqdan sonra ilk azərbaycanlı olaraq 2001-ci ildə ağır çəkili idmançıların qaydasız döyüş yarışlarında Rusiya çempionluğuna yüksəlir.

İdman karyerasında 46 görüşü adını qələbə ilə yazan bu həmyerlimiz həmçinin Yaponiyada "Samuray qılıncı"na və Rusiyada "Cəngavər qılıncı"na layiq görülür. 2002-ci ildə Fransada keçirilən qaydasız döyüşlərdə seçilir. "Bu adam bir adamın 15 ilə eəd bimediyini bir saata etmişdir" - Bu sözləri onun haqqında mərhum prezidentimiz Heydər Əliyev 2002-ci ildə əlini Azad Məmmədovun çiyinə qoyaraq demişdi. BDU-nin Beynəlxalq Münasibətlər fakültəsinin həm bakalavr, həm də magistr təhsilini alan Azad Məmmədov qaydasız döyüş üzrə Avropa çempionatının gümüş mükafatçısıdır. Sambo üzrə Beynəlxalq dərəcəli idman ustasıdır. O, Avstriya, Yuqoslaviya, Frans, Braziliya, Yunanistan ölkələrində qaydasız döyüş üzrə ən güclü rəqiblərə qalib gələrək Azərbaycan bayrağını yüksəkliklərə qaldırır.

Lakin o, özünü heç zaman döyüşçü kimi saymayıb. "Nə qədər ki, vətənimin bir hissəsi erməni işğalçıların əlindədir, nə qədər ki, qız gəlinlərimiz əsirlikdədir, mən özümü nəinki döyüşçü, heç vətəndaş hesab etmirəm", - deyib həmişə.

Ermənilərə iki qat "nakaut" a yaşadan

Azadın ən maraqlı döyüşü 2003-cü ilin fevralın 26-da, Moskvada baş tutub. "Xocalı soyqırımı" günündə həmyerlimizin rəqibi erməni atleti Sergey Qravesyan olub. Döyüşdən qabaq erməni lobbisi Azərbaycan diasporunun nümayəndələrinə təklif edib ki, uduzsan tərəf öz ölkəsinin bayrağını təslim etsin. Əlbəttə, ermənilərə loğmaq olardı. Çünki, Qravesyan həm boyda, həm də çəkiddə Azaddan xeyli üstün idi. Həm də erməni döyüşçülərinin içində "Vəhşi" ləqəbli ilə tanınırdı. Ancaq onu bilmirdilər ki, Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olan, odun alovun içində keçmiş Azada intiqam almaq üçün necə gözəl şans vermişdilər. Döyüş başlayandan 2-3 dəqiqə sonra Azad rəqibinin qolunu sındıraraq onu yerə çırpır.

Erməni ilə döyüşdəki qələbəyə görə bütün uğurlarını qurban verməyə hazır olan cəngavər döyüşçümüz imic yarışında qalib gəlir və düşmənin bayrağını ayaqları altında salaraq, sanki bununla Xocalının qisasını alır. Düşməni bundan böyük zərbə ola bilməzdi. Sonra ermənilər nə qədər dil tökürsə də, Azad bayrağı geri vermir.

Erməni tərəf ona 120 min dollar və bir maşın təklif edərək, bayrağı geri qaytarılmasını istəsələr də, igid döyüşçümüz buna heç cür razı olmur və ola da bilməzdi.

Sonda erməni bayrağını BDU-nun yataqxanasında məskunlaşan Xocalı köçkünlərinin ayaqları altına atır. Çünki Azad əsl türk cəngavəri, türk oğludur. Azad Rusiyanın Perm şəhərində keçirilən MDB dövlətlərinin ponkratyon üz-

olan insanların çoxu indi öz əməlləndən peşmandır.

2019-cu ilin dekabrında 10 illik məhbəs həyatı yaşayan A.Məmmədov azadlığa buraxıldı. O, əvvəlcə Fəxri xiyabana gedərək, ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət etdi, daha sonra Şəhidlər Xiyabanına baş çəkdi, torpaq uğrunda canından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının məzarını yad elədi. Vətənpərvərliyi və idmanı təbliğ etmək məqsədilə 31 dekabrda Bakıdan Şəkiyə piyada yürüşə çıxdı. Yanvarın 4-də yürüşü sonlandıraraq Şəkiyə çatdı.

El-obası, camaatı, əzizləri, övladlarına da onu bir igid, bir cəngavər döyüşçü kimi qəbul etdi, bağrına basdı. (Yeri gəlmişkən, Azad Məmmədov həm də gözəl ailə başçısıdır. 3 övlad atasıdır).

-Mən bir idman döyüşçüsü kimi yox, Azərbaycan xalqının əsgəri kimi öyünmək arzusunda yəm. Uduzsan əsgər kimi yox, qalib əsgər kimi olmaq istəyirəm və çox istədim ki, Xankəndinə bayraq sancam. Bu mənim ən böyük arzumdur-deyir Qəhrəmanımız. Azadlığın mübarək, Azad!

Əntiqə

rə beynəlxalq turnirinin də qalibi olur, turnirdəki pul mükafatından 20 min rublu Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna bağışlayır.

İgidin başı qalda gərək...

Azad sonrakı illərdə Azərbaycana qayıdır, burda idmançı gənclər yetişdirməyə başlayır. Şəkiddə "İmran Paşa" idman mərkəzi də açır. Azad Azad...

Hər şey yaxşı gedir, Azadın uğurları, şöhrəti, ətrafdakı insanların cəlb edən şəxsi keyfiyyətləri onu hər zaman zirvələrdə saxlayır... Azad Məmmədov ölkəmizin tərəqqisi üçün çalışsa, cəmiyyətə sonsuz fayda verə bilərdi. Amma bu dəfə tale onun üzünə gülmədi. O, 2009-cu ildə üzünə atılan böhtanlar səbəbilə 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Azad pis insanların şər-böhtanının qurbanı oldu. Azadın soyuq məhbəsə düşməsinə bais